

REFERAT

DOK. NR. 21/00259-7

REF. RIKA

**MØDE I RÅDET FOR MENNESKERETTIGHEDER,
24. FEBRUAR 2021, KL. 15:00-18:00**

SÆRLIGT TEMA: OPCAT-SAMARBEJDET

MØDET BLEV AFHOLDT VIA TEAMS

DELTAGERLISTE SE ANNEX 1

1. **Godkendelse af dagsorden**

Bilag: 1.1 Dagsorden for rådsmøde den 24. februar 2021.

Beslutning: Dagsordenen blev godkendt.

2. **Godkendelse af referat**

Bilag: 2.1 Referat af rådsmøde den 11. november 2020.

Drøftelse: Der var indkommet en bemærkning til referatets punkt 4 fra Karina Pultz, Folkekirkens Nødhjælp (FKN), med ønske om at få indskrevet en bemærkning om, at instituttet er en højt estimeret samarbejdspartner for FKN på erhverv og menneskerettigheder (i Østafrika), og at Institutet står stærkt internationalt og bør værne om dette vigtige område.

Beslutning: Indskrivelse af bemærkning blev godkendt, og kommentaren flettes ind i referatet under drøftelser i punkt 4, hvorefter referatet blev godkendt uden yderligere bemærkninger.

3. **Tema: Introduktion til OPCAT-samarbejdet (Optional Protocol to the Convention against Torture)**

Bilag: Ingen.

Drøftelse: Temaet indebar en introduktion af OPCAT-samarbejdet ved

- Morten Engberg, afdelingschef, Folketingets Ombudsmand

-
- Marie Brasholt, overlæge, DIGNITY
 - Louise Holck, direktør, Institut for Menneskerettigheder

Efter gemmegangen blev der åbnet op for drøftelse af, hvordan civilsamfundet kan bidrage til OPCAT-samarbejdet, og hvor resultaterne af dette arbejde kan spille ind i civilsamfundets arbejde.

Rådet tilkendegav bl.a. stor anerkendelse af OPCAT-arbejdet, og spurgte særligt til om der i fortsættelse af tilsynsbesøg er udmøntet konkrete ændringstiltag, hvortil Morten Engberg svarede, at indsatsen f.eks. har medført ændringer i kriminalforsorgen. Dog tilkendegav han, at det vigtigste arbejde var af mere strukturel karakter - med en lang tidshorison. Civilsamfundet blev opfordret til at videregive information/rette henvendelse - også omkring enkeltstående sager, da Ombudsmanden kan risikere at gå glip af vigtig information om steder, der er 'gået under radaren'.

Afslutningsvist opfordres civilorganisationerne til større samarbejde og -indenfor givne rammer - komme med input til, hvilke temaer Ombudsmanden i samarbejde med DIGNITY og Institut for Menneskerettigheder skal vælge de kommende år.

Elna Søndergaard takkede for oplæg, det værdifulde arbejde, den gode dialog samt noterede sig opfordringen til at komme med bidrag og input, da temaer for næste år endnu ikke var valgt.

Formanden takkede for oplæg og god drøftelse og opfordrede civilorganisationerne til at tage input med tilbage til organisationerne.

4. Præsentation af ny strategi for Institut for Menneskerettigheder 2021-2024

Bilag: 4.1 Strategi 2021-2024.

Direktør Louise Holck præsenterede den ny strategi for Institut for Menneskerettigheder 2021-2024 - værdierne, de tematiske fokusområder og de organisatoriske fokusområder. Hvorefter formanden åbnede op for rådets bemærkninger.

Drøftelse: Rådet anerkendte processen for strategiarbejdet og lykønskede instituttet for en god strategi med centrale emner samt udtrykte stor tilfredshed med at kunne se rådets aftryk i strategien.

Herefter drøftede rådet strategiens indhold samt særlige indsatser i forhold til de store tech-giganter, Corona og retssikkerhed, den retspolitiske dagsorden samt en bekymring for manglede fokus på de ældre. Der blev også sat fokus på vigtigheden af, at instituttet ikke alene har fokus på menneskerettighederne for mindre udvalgte grupper, men også for danskerne som helhed.

Louise Holck takkede for gode spørgsmål og drøftelser - og glædede sig over, at rådet kunne se, at der var lyttet til rådet og til civilsamfundsorganisationerne i det hele taget. Instituttet har stor fokus på tech-giganter og hun refererede til materialer på hjemmesiden [se links]. Herefter pointerede hun, at strategien vil blive understøttet af underliggende strategier med substantielle menneskeretslige problemstillinger. At ældreområdet ikke er direkte nævnt som fokusområde betyder ikke, at det er et område, der ikke vil blive adresseret, f.eks. er det et oplagt aspekt i forbindelse med arbejdet på teknologiområdet.

- [Når digitale platforme skal begrænse ytringsfriheden](#)
- [Tech-giganterne, ytringsfriheden og privatlivet](#)
- [Tech-giganter og menneskerettigheder - Forventninger fra investorer](#)

Efter mødets afholdelse er desuden udkommet:

- [Når algoritmer forskelsbehandler: Risiko for diskrimination i det offentlige brug af algoritmiske profileringsmodeller](#)
- [Når algoritmer sagsbehandler: Gennemsigtighed i det offentlige brug af algoritmiske profileringsmodeller](#)

Menneskeret er både de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder og de borgerlige rettigheder, og instituttet skal inddrage begge perspektiver. Bl.a. i det omfattende arbejde med Covid19-restriktionerne har fokus i udstrakt grad været på den brede befolkning. Hun understregede, at instituttet løbende fremkommer med anbefalinger til regering og Folketing, men at instituttet aldrig agerer partipolitisk.

Uafhængighed er netop en af grundværdierne, således som også fremhævet i den nye strategi.

Beslutning: Formanden takkede for gode spørgsmål, hvorefter rådet tog strategien til efterretning med ros og et ønske om fortsat dialog i forhold til implementeringen.

5. Beretninger

Rådets formand

Formandskabet har deltaget i udvalgsarbejdet i forbindelse med indstilling til bestyrelsen om nedsættelse af det nye råd. Indstillingen er funderet i rådets drøftelser på mødet i november 2020 og er nu sendt videre til bestyrelsen, der træffer beslutning på deres møde 18. marts 2021.

Bestyrelse

Jesper Lindholm og Tim Jensen, hhv. udpeget af Aalborg Universitet og Syddansk Universitet, er stoppet i bestyrelsen efter hver især to gange fire år - den maksimale valgperiode. Nye bestyrelsesmedlemmer er dr.jur. Birgit Feldtmann (Aalborg Universitet), prodekan Lars Graasmé Binderup (Syddansk Universitet) og Grønlands Handicaptalsmand Christina Johnsen, der er ny repræsentant fra Grønlands Råd. Mette Boye er blevet valgt som ny næstformand.

Asim Latif orienterede om, at bestyrelsen primært har i) koncentreret sig om strategiarbejdet og særligt drøftelser omkring virksomhedssamarbejder ii) taget godt imod de nye bestyrelsesmedlemmer og i den forbindelse talt om mulighed for fælles uddannelse ift. det kommende bestyrelsesarbejde.

Direktion

Louise Holck orienterede om to sager, som instituttet har været involveret i. Den ene sag drejede sig om en sag, som instituttet havde interveneret i, ved Østre Landsret, der omhandlede grov omsorgssvigt. Landsretten fastslog, at nedværdigende behandling ikke udelukkende skal forstås som vold og seksuelle overgreb. I en anden sag havde en kvindelig klager med hjælp fra Institut for Menneskerettigheder opnået godtgørelse fra et forsikringselskab, idet der forelå ulovlige diskrimination af gravide. Det blev her fastslået, at det er klar diskrimination at udelukke gravide kvinder fra sundhedsforsikringer.

Rådets stående udvalg

- UPR-udvalg v/ Elna Søndergaard
 - Danmark eksamineres til maj 2021.
 - 25. februar 2021 afvikles stort seminar med deltagelse fra 33 ambassader med repræsentanter fra instituttet, civilsamfundsorganisationer og bl.a. Udenrigsministeriet.
- Kommunikationsudvalg v/formandskabet
 - Claes Amundsen er tiltrådt som ny kommunikationschef. Han har tidligere været kommunikationschef ved Københavns Universitet, Red Barnet, Dansk Røde Kors og i Dansk Flygtningehjælp.

Rådets formand bød Claes Amundsen velkommen med ønske om et godt samarbejde.

Beslutning: Rådet tog beretningerne til efterretning.

6. Ny dato for rådsmøde i stedet for 29. september 2021

Bilag: Ingen bilag.

Arbejdsplanen til brug for rådets arbejde i 2021 blev vedtaget på rådsmøde 11. november 2020. På grund af seminar i bestyrelsen for Institut for Menneskerettigheder skal den planlagte mødedato erstattes af ny dato. Det er ønskværdigt at afvikle rådsmøderne efter bestyrelsesmøderne, og ny mødedato foreslås derfor til den 13. oktober 2021 kl. 15-18.

Beslutning: Rådet tog orienteringen til efterretningen og tiltrådte ny mødedato, den 13. oktober 2021 kl. 15-18.

7. Rådets menneskerettighedspris 2020

[KL. 17.00]

Bilag: Ingen.

Susanne Munck, formand for Retssikkerhed i Familiers Trivsel (RIFT), og David Adrian Pedersen, formand for Foreningen De Anbragtes Vilkår (DAV) havde takket ja til invitationen og deltog på mødet under dette punkt.

På vegne af rådet takkede Trine Christensen for deres indsats for anbragte børn og forældre og foreningernes kamp for at give folk en stemme. Det har være vigtigt for rådet at anerkende begge foreninger og anerkende det indbyrdes samarbejde. De begrænsede ressourcer til trods, og at foreningerne er baseret på frivillige kræfter, så er de begge troværdige og markante stemmer på områderne, der begge agerer kritiske og konstruktive samarbejdspartnere.

Fra begge prismodtagere lød der en stor tak. Prisen har skabt en bølge af stolthed ned igennem foreningerne, og David Adrian Pedersen udtrykte, at den har aktualiseret menneskerettigheder endnu mere.

Rådets formand takkede for deltagelsen og ser frem til at kunne afvikle en formel prisoverrækkelse, så foreningerne kan blive hædret på bedste vis. For nu gav rådet begge en stor virtuel appluse.

8. Udpegning af medlem til bestyrelsen for IMR (handicap mandat)

Bilag: Indstilling til Rådet om udpegning af medlem af bestyrelsen [eftersendt på mail 15. februar 2021]

Janus Tarp har på mail til Institut for Menneskerettigheder påpeget, at han er inhabil under behandlingen af dette punkt.

Rådets formand orienterede om, at der i rådet ikke er tradition for, at et medlem skal forlade mødet mens det punkt, man har erklæret sig inhabil, drøftes. Dette var ikke tilfældet, da rådet udpegede Mette Boye til bestyrelsen, og derfor indstillede formanden, at medmindre nogen i rådet havde indvendinger, så kunne Janus Tarp fortsat deltage i mødet, dog uden stemmeret.

Beslutning: Rådet tiltrådte indstillingen om, at Janus Tarp fortsat kunne deltage i mødet.

Rådets formand indstillede, at rådet respekterede DH's egen indstilling og deres ønske om at udpege Janus Tarp som medlem af bestyrelsen for perioden 23.4.2021-22.4.2025.

Rådets formand orienterede, at i henhold til forretningsordenen for Rådet for Menneskerettigheder, er rådet beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af de habile og stemmeberettigede medlemmer er til stede.

Rådets formand konstaterede, at der havde været frafald under mødet. Så med de tilbageværende medlemmer i mødet, var dette ikke tilfældet længere, og derfor var rådet ikke beslutningsdygtige.

Beslutning: Rådet tiltrådte med forbehold for at være beslutningsdygtige DH's egen indstilling og udpegende Janus Tarp som medlem af bestyrelsen.

Dette vil blive sendt til skriftlig høring på mail til rådets medlemmer. [Efterfølgende godkendt].

9. Eventuelt

- Marianne Østergaard spurgte til en sag om arbejdsmarkedspension, der stiller kvinder dårligere end mænd, som instituttet har kommenteret i pressen.

10. Kommende møder

Den 26. maj 2021 kl. 13-16.

Den 13. oktober 2021 kl. 15-18.

Den 1. december 2021 kl. 13-16.

Det er forventningen, at overrækkelse af rådets Menneskerettighedspris på vanlig vis bliver omkring den 10. december 2021.

ANNEX 1

DELTAGERLISTE

Organisation	Repræsentant	Fremmødt
Advokatsamfundet	Randi Bach Poulsen	
Alternativet		
Amnesty International Danmark	Trine Christensen	x
Bedre Psykiatri	Jens Peter Eckardt	x
Social- og Indenrigsministeriet	Anne Martha Malmgren-Hansen	
Børnerådet	Lisbeth Bjerg Sjørup	x
Børnesagens Fællesråd	Lena Søgaard	
Børns Vilkår	Ingrid Hartelius Dall	x
Dansk Flygtningehjælp	Line Bøgsted Olsen	
Dansk Folkeoplysnings Samråd	Per Paludan Hansen	
Dansk Folkeparti	Christian Langballe	
Dansk PEN	Marianne Østergaard	x
Dansk Ungdoms Fællesråd	Line Novel	
Danske Handicaporganisationer	Mette Müller Kristensen	
Danske Seniorer	Poul Ipsen	x
Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder (DHK)	Camilla Magid	
Den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP)	Charlotte Storgaard	x
Det Centrale Handicapråd (DCH)	Claus Wendelboe	
Det Konservative Folkeparti	Naser Khader	
DIGNITY - Dansk Institut mod Tortur	Elna Søndergaard	x
Dokumentations- og Rådgivningscenteret om Racediskrimination (DRC)	Christian Horst	
Enhedslisten	Line Barfod	x
European Anti Poverty Network (EPAN)	Ole Meldgaard	x
European Network Against Racism (ENAR Danmark)	Bashy Quraishy	x
Fagbevægelsens Hovedorganisation	Rune Asmussen	x
FN-forbundet	Jørgen Estrup	x
Folkekirkens Nødhjælp	Karina Pultz	x
Folketingets Ombudsmand	Morten Engberg	x
Frie Grønne	Sikandar Siddique	
HopeNow	Tanya Stear	
International Media Support (IMS)	Jesper Højberg	
International Rehabilitation Center for Torture victims (IRCT)	Miriam Reventlow	
Justitsministeriet	Karen Fowler Lund	

Kvindernes U-Landsudvalg (KULU)	Janice Goodson Førde	x
Kvinderådet	Lisa Holmfjord	
KVINFO	Connie Carøe Christiansen	x
LGBT+ Danmark (Landsforeningen for bøsse, lesbiske, biseksuelle og transpersoner)	Mads Hvid	x
Liberal Alliance		
Ligebehandlingsnævnet	Erling Brandstrup	
Mellemfolkeligt Samvirke	Khaterah Parwani	x
Mændenes Hjem	Ivan Christensen	
OASIS	Lis Ehmer Olesen	
Oxfam IBIS	Poul Erik Christoffersen	x
Radikale Venstre	Charlotte Burgess	x
Red Barnet	Inger Neufeld	x
Retspolitisk Forening	Julie Jeeg	x
Røde Kors	Tyge Trier	
Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet	Steen Christensen	x
Rådet for Socialt Udsatte		
Sex & Samfund	Mette Kirstine Schmidt	x
Socialdemokratiet	Rasmus Stoklund	x
Socialistisk Folkeparti	Søren Riishøj	
Udenrigsministeriet	Mette E. Grumløse	x
Justitsministeriet	Karen Fowler Lund	
UlykkesPatientForeningen	Janus Tarp	x
Venstre	Christoffer Aagaard Melson	x
Ældre Sagen		
Bestyrelsen	Lars Grassmé Binderup	
	Asim Latif	
Institut for Menneskerettigheder	Claes Amundsen, kommunikationschef	
	Eva Grambye, vicedirektør	
	Louise Holck, direktør	
	Rikke Kaule (ref.)	